

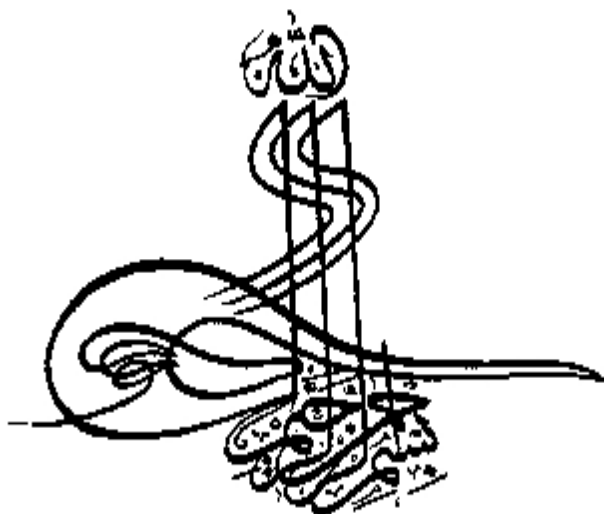

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان شیلات ایران

دستور العمل رسیدگی به تخلفات آبی پروری

Confidential

معاونت توسعه آبی پروری
دفتر آبیان آب شیرین
تابستان 1399

عنوان: دستور العمل رسیدگی به تخلفات آبی پروری
تهیه و تدوین: دفتر آبیان آب شیرین سازمان شیلات ایران
کارگروه تدوین دستورالعمل:
سازمان شیلات ایران:

مهدی شکوری
علی بیگی کلشتری
تصویب کنندگان:
نبی الله خون میرزایی
مدیرکل دفتر آبیان آب شیرین
رییس گروه تکثیر و پرورش ماهیان گرم آبی
معاون وزیر و رئیس سازمان شیلات ایران

سازمان شیلات ایران: تهران، خیابان دکتر فاطمی غربی، شماره 236. تلفن: (30خط) 66944444 دورنگار: 9-66941367
Email: info@iranfisheries.net

به منظور وحدت رویه در اجرای مواد 38، 39 و 40 آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران و نیز حفاظت و بهره برداری اصولی از منابع آبی پروری (قانون نظام جامع دامپروری) دستورالعمل پیشنهادی تشکیل کمیته های رسیدگی به تخلفات آبی پروری در مورخ ***** به تایید نهایی ریاست سازمان شیلات ایران رسید .

ماده 1 - تعاریف :

ü کمیته تخلفات آبی پروری :

کمیته تخلفات آبی پروری بالاترین مرجع رسیدگی به تخلفات آبی پروری و موارد مرتبط با آن از منظر فنی می باشد و در قالب کمیته های استانی و ستاد طبقه بندی شده است و در این دستورالعمل از آن با عنوان کمیته مرکزی (ستاد) و کمیته های استانی یاد خواهد شد .

- کمیته مرکزی (ستاد)
- کمیته های استانی

ü تخلفات آبی پروری :

به کلیه اقدامات و مواردی اطلاق می شود که مغایر با قوانین (دستورالعملهای موجود) آبی پروری موجود در کشور و سایر دستورالعمل های مرتبط با آبی پروری باشند و این تخلفات در حیطه ایجاد (احداث) مزارع آبی پروری و بهره برداری از مزارع قرار می گیرند و شامل تخلفات در روند اخذ و عدم اخذ مجوزهای بیوتکنیکی، بهداشتی و فنی خواهند شد.

ü محرومیت :

به مجازات های در نظر گرفته شده برای تخلفات آبی پروری اطلاق می شود که وفق موارد مندرج در آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران بوده و در مواردی که در آیین نامه یاد شده پیش بینی نشده است توسط کمیته مرکزی مورد بررسی قرار گرفته و به کمیته های استانی ابلاغ شده است .

ماده 2: تخلفات آبی پروری در کمیته مرکزی و استانی رسیدگی می شود ترکیب کمیته های مرکزی و استانی، شرح وظایف و چگونگی کار به شرح ذیل می باشد.

2-1- کمیته مرکزی

2-1-1- اعضا کمیته مرکزی

اعضا کمیته مرکزی عبارتند از :

- 1- معاون توسعه آبی پروری سازمان شیلات ایران (رئیس)
- 2- مدیر کل حقوقی سازمان شیلات ایران (دبیر)
- 3- مدیر کل دفتر آبیان آب شیرین (عضو)
- 4- مدیر کل دفتر حفظ ذخایر ژنتیکی ذخایر آبیان (عضو)
- 5- مدیر کل دفتر امور میگو و آبیان آب شور (عضو)
- 6- مدیر دفتر رسیدگی به شکایات و ارزیابی عملکرد (عضو)
- 7- نماینده سازمان دامپزشکی کشور
- 8- نماینده حراست سازمان شیلات ایران
- 9- کارشناس مربوطه یا نماینده کمیته استانی بر حسب مورد
- 10- اتحادیه و تشکل های مربوطه

2-1-2- محل برگزاری کمیته مرکزی :

جلسات کمیته مرکزی در محل سالن جلسات معاونت توسعه آبی پروری تشکیل می گردد .

2-2- کمیته های استانی :

1-2-2-1- اعضا کمیته های استانی :

اعضا کمیته های استانی عبارتند از :

- 1- مدیر کل شیلات استان های ساحلی و یا رییس سازمان جهاد کشاورزی استان در استانهای غیر ساحلی (رئیس)
- 2- معاون آبرزی پروری استانهای ساحلی و یا مدیر آبریان در استانهای غیر ساحلی (دبیر)
- 3- مسئول حقوقی شیلات استان (عضو)
- 4- نماینده بازرسی شیلات استان
- 5- نماینده سازمان دامپزشکی استان
- 6- کارشناس مربوطه حسب مورد
- 7- اتحادیه و تشکل های مربوطه

2-2-2-2- محل برگزاری کمیته های استانی :

محل کمیته های استانی در محل اداره کل شیلات استانهای ساحلی و یا مدیریت شیلات و امور آبریان استانهای غیر ساحلی خواهد بود .

ماده 3- احکام اعضا :

احکام رییس و اعضا کمیته مرکزی و روسای کمیته استانها توسط ریاست سازمان شیلات ایران صادر خواهد شد. (حکم اعضا کمیته های استانی توسط رییس کمیته استانی صادر خواهد شد).

ماده 4- رسمیت کمیته ها :

جلسات کمیته ها بنا به دعوت قبلی توسط رئیس کمیته و با حضور رئیس و حداقل (کمیته مرکز 5 نفر و کمیته استان 5 نفر) از اعضاء رسمیت می یابد. تصمیمات کمیته با اکثریت اعضای حاضر در جلسه معتبر خواهد بود. اعضای کمیته ها با در نظر گرفتن وجدان و مسئولیت شرعی و با رعایت امانت و تقوای الهی، نهایت دقت و انصاف را در رسیدگی و صدور آرا معمول خواهند داشت.

ماده 5 - وظایف کمیته ها :

5-1- کمیته مرکزی :

وظایف کمیته مرکزی عبارتند از :

- 5-1-1- تصمیم گیری در خصوص ارجاع یا عدم ارجاع پرونده به محاکم قضایی
- 5-1-2- ابلاغ محرومیت های مصوب کمیته (در خصوص مواردی که در قانون پیش بینی نشده است مانند موارد قید شده در ضمیمه شماره 3) به کمیته های استانی با هدف ایجاد وحدت رویه در رسیدگی به پرونده ها

5-1-3- نظارت عالی بر نحوه رسیدگی به پرونده ها

5-1-4- رسیدگی به تقاضای تجدید نظر نسبت به آرای صادره توسط کمیته های استان (در صورت عدم ارجاع پرونده به محاکم قضایی)

5-1-5- تدوین دستورالعمل های لازم و ابلاغ به کمیته های استانی

5-1-6- پیگیری و نظارت بر تشکیل و عملکرد کمیته های استان و اجرای احکام کمیته ها با مراجع قضایی

5-2- وظایف کمیته های استانی :

- 5-2-1- بررسی پرونده های ارجاعی به کمیته تخلفات آبرزی پروری در راستای قوانین و دستورالعمل های موجود
- 5-2-2- صدور رای لازم در خصوص پرونده های مطرح شده در کمیته استانی منطبق با آیین نامه اجرایی قانون حفاظت از منابع آبرزی جمهوری اسلامی و یا محرومیت های مصوب در کمیته مرکزی
- 5-2-3- شناسایی خلاء های قانونی در خصوص تخلفات آبرزی پروری و ارائه گزارش به کمیته مرکزی
- 5-2-4- ارائه گزارش عملکرد سالانه کمیته استان به کمیته مرکزی

ماده 6- مراحل تشکیل، تکمیل و بررسی پرونده تخلفات آبی پروری (در صورت عدم ارجاع پرونده به محاکم قضایی و اعلام رای) در کمیته استان به شرح ذیل می باشد:

6-1- پس از وصول گزارش کارشناسان و انجام مراحل اولیه، پرونده تخلف برای طرح و رسیدگی به کمیته استانی ارائه می شود (توسط اداره کل شیلات استانهای ساحلی - اداره کل دامپزشکی استانها - مدیریت آبیان استانهای غیر ساحلی).

6-2- دبیر کمیته پس از رفع نقص و تکمیل پرونده در اسرع وقت مراتب را به رئیس کمیته به منظور تعیین وقت جلسه جهت اعلام به اعضاء منعکس می نماید.

6-3- در خصوص ارجاع یا عدم ارجاع پرونده به محاکم قضایی در کمیته مربوطه تصمیم گیری خواهد شد.

6-4- در صورت عدم ارجاع پرونده به محاکم قضایی، رای صادره (ضمانت اجرایی رای کمیته چیست؟ عدم اجرای رای توسط محکوم با چه ضمانتی قابل پیگیری است؟) در کمیته استان و با امضای رئیس کمیته به آبی پروری متخلف ابلاغ می شود. این رای در صورت عدم اعتراض (در صورت اعتراض آیا تجدید نظر با همان اعضا صورت می گیرد یا کمیته جداگانه ای برای تجدید نظر خواهد بود) از جانب متخلف پس از 30 روز از تاریخ صدور حکم قطعی و قابل اجرا می باشد.

6-5- در صورتیکه کمیته تصمیم به ارجاع پرونده به محاکم قضایی گیرد، (در صورت ارجای پرونده به محاکم قضایی جایگاه سازمان شیلات با چه عنوانی است) پس از اتخاذ تصمیم و اعلام نظر از جانب کمیته، پرونده با امضای رئیس کمیته به محاکم قضایی استان ارسال می شود و رای نهایی پس از سیر مراحل قانونی و رسیدگی توسط محاکم قضایی استان صادر می شود.

6-6- قبل از صدور رای، کمیته استان به منظور جلوگیری از امحای آثار تخلف می تواند اقدامات لازم را به عمل آورد.

6-7- نتیجه آرای صادره از سوی محاکم قضایی در خصوص تخلفات آبی پروری به دبیرخانه کمیته ارسال می شود تا در سوابق نگهداری شود.

6-8- کمیته استان موظف است گزارش عملکرد سالانه تخلفات آبی پروری را به کمیته مرکزی ارائه نماید.

6-9- کمیته برای ادای توضیحات تکمیلی می تواند کارشناسان، مامورین، فرد متخلف و یا افراد مطلع را به جلسه دعوت نماید.

6-10- حداکثر مدت برای بررسی پرونده و صدور رای در صورت عدم ارجاع پرونده به محاکم قضایی در کمیته های استانی و مرکزی یکماه می باشد.

6-11- تخلف ها و محرومیت های قانونی در آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی بخصوص در مواد 38، 39 و 40 این آیین نامه قید شده است. (ضمیمه 1)

6-12- فهرست اولیه تخلفات آبی پروری و محرومیت های مدنظر در جدول ضمیمه شماره 2 ارائه شده است.

ماده 7- تخلف از قوانین و مقررات آبی پروری خصوصاً مفاد ماده 18 و بند ب و ج قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران و مفاد ماده 30، 31، 37، 38 و 39 آیین نامه اجرایی قانون فوق الذکر موجب صدور حکم محرومیت از تکثیر و پرورش آبیان می باشد که در جدول پیوست پیش بینی شده است.

ماده 8- این دستور العمل در 8 ماده (و...بند و...تبصره) مورد تصویب قرار گرفته است و از تاریخ لازم الاجرا است و کلیه دستور العمل ها و بخشنامه های مغایر ملغی می باشد.

مسئولیت اجرایی این دستور العمل به عهده معاونت توسعه آبی پروری و ادارات کل و مدیریت شیلات استانها می باشد. اب/98/3/12

ضمیمه شماره 1 :

مواد 38- 39 و 40 آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی ماده 38: در صورت احداث مزرعه بر خلاف نقشه های مصوب ، (با توجه به عدم جایگاه قانونی سازمان شیلات براساس ماده 5 قانون نظام جامع دامپروری شیلات در تصویب طرح و نقشه جایگاهی ندارد بنابراین لازم است موارد براساس قانون اصلاح شود) شیلات (نظام مهندسی) به دارنده پروانه اخطار کتبی جهت رفع نقص و انجام اصلاحات لازم و ایجاد تاسیسات و ابنیه بر اساس نقشه های مصوب ، می دهد و دارنده پروانه موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ اخطار به نسبت به انجام اصلاحات مشخص شده اقدام نماید ، در غیر اینصورت شیلات (نظام مهندسی) پروانه متخلف را تا انجام اصلاحات لازم تعلیق می نماید .

ماده 39: در صورت ارتکاب هر یک از تخلف های زیر توسط صاحبان پروانه تکثیر و پرورش آبزیان برای نوبت اول شیلات (نظام مهندسی) نسبت به صدور اخطار کتبی اقدام می کند و در صورت تکرار ، پروانه صادر شده برای مدت شش ماه به حال تعلیق در می آید .

- 1- عدم بهره برداری از مزرعه مطابق با شرایط استاندارد و ضوابط تعیین شده و مندرج در پروانه
 - 2- عدم همکاری کامل با کارشناسان و بازرسان شیلات در انجام بازدید ها
 - 3- عدم ارائه آمار و اطلاعات مربوط به تولید به ترتیبی که شیلات تعیین نموده است
 - 4- عدم اعلام بروز بیماری های خطرناک و مسری به نزدیک ترین مرجع شیلاتی
 - 5- عدم صید و عمل آوری آبزیان در مزرعه مطابق استانداردهای تعریف شده توسط شیلات
 - 6- عدم رعایت مفاد مجوز تخصیص آب بر اساس اعلام وزارت نیرو
- تبصره : اقدامات پیش بینی شده در این آیین نامه نافی مجازاتهای تعیین شده در ماده 23 قانون نمی باشد .
- ماده 40 : در صورت انجام تخلف های زیر ، پروانه صادر شده برای مدت سه ماه تا یکسال به حال تعلیق در خواهد آمد و در صورت تکرار پروانه صادر شده باطل می شود .

- 1- نگهداری و پرورش آبزیان غیر بومی یا غیر مجاز در مزرعه
- 2- نگهداری و مصرف دارو و مواد شیمیایی غیر مجاز در مزرعه
- 3- ایجاد هرگونه آلودگی که باعث بروز بیماری های خطرناک و مسری شود.
- 4- نقل و انتقالات و یا عرضه آبزیان مبتلا به بیماری های خطرناک و مسری و مشترک بین انسان و دام و آبی
- 5- نقل و انتقال یا عرضه مواد غذایی ، دارویی و غیره که آلوده به عوامل بیماریزای خطرناک ، مسری و مشترک بین انسان و دام می باشد .

نظر به اینکه دستورالعمل پیش از واگذاری مراحل صدور پروانه ها به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی تدوین شده ، لذا نماینده ای از آن سازمان در کمیته مرکزی و کمیته استانی، عضویت ندارد. همچنین مصادیق تخلفات مربوطه ، بر همین اساس نیاز به اصلاح و بازنگری دارند.

2- قوانین و تخلفات مربوط به فعالیت در مجتمع ها ، در این دستورالعمل دیده نشده اند که از آن جمله می توان به تخلفات مربوط به تجاوز از حدود مزارع مجتمع ، برداشت آب بیش از حد ، بهره برداری از ایستگاه پمپاژ ، نگهداری از زیر ساخت مجتمع ها مانند کانال های آبرسان و زهکش های اصلی و جاده دسترسی ، ساخت و ساز های غیر مجاز در محدوده مزارع و ... بعنوان تخلف، احصاء شوند.

ضمیمه شماره 2

میزان محرومیت آبی پروان با توجه به موارد تخلف

ردیف	نوع تخلف	نوع محرومیت (بار اول)	نوع محرومیت (بار دوم)	نوع محرومیت (بار سوم)
1	هرگونه فعالیت تکثیر و پرورش آبزیان بدون مجوز شیلات	اخطار کتبی و راهنمایی برای اخذ مجوز	اخطار کتبی و معرفی به مراجع قضایی	معرفی به مراجع قضایی، تعطیلی مزرعه و اخذ جریمه
2	احداث، افزایش سطح زیر بنا، تعداد استخرها و تاسیسات بدون اخذ مجوز و عدم هماهنگی با شیلات	اخطار کتبی	اخطار کتبی معرفی به مراجع قضایی	معرفی به مراجع قضایی+ تعطیلی مزرعه+ اخذ جریمه
3	تولید (تکثیر)، فروش، خرید و ذخیره سازی تخم، لارو و بچه ماهی بدون داشتن مجوز	اخطار کتبی	اخطار کتبی معرفی به مراجع قضایی	معرفی به مراجع قضایی+ تعطیلی مزرعه+ اخذ جریمه
4	خروج پساب و ماهیان تلفاتی به رودخانه ها (عدم جمع آوری تلفات) و عدم رعایت موازین بهداشتی (غیرفعال بودن حوضچه ضد عفونی)	اخطار کتبی	اخطار کتبی+تعلیق پروانه	تعلیق پروانه 3ماه تا یکسال + ابطال پروانه
5	عدم رعایت فاصله زمانی مصرف داروهای غیر مجاز و مواد شیمیایی تا زمان فروش ماهی	اخطار کتبی	اخطار کتبی+تعلیق پروانه	تعلیق پروانه 3ماه تا یکسال + ابطال پروانه
6	استفاده بیش از حد از آب (رودخانه، چاههای کشاورزی و ... بیش از میزان دبی و ساعت کار کرد اعلام شده در پروانه های بهره برداری) و عدم تناسب با آب تخصیص یافته و استفاده غیر مجاز در فصل غیر زراعی عدم اخذ و تمدید مجوزها لازم) شیلات، دامپزشکی و نظام مهندسی)	اخطار کتبی	اخطار کتبی+تعلیق پروانه	تعلیق پروانه 3ماه تا یکسال + ابطال پروانه
7	استفاده نامناسب و بیشتر از نهاده های تولید (کودآلی و معدنی و غذا)	اخطار کتبی	تعلیق پروانه برای مدت 6 ماه	تعلیق پروانه برای مدت یکسال + اخذ جریمه
8	استفاده از غذای کنسانتره نامرغوب و ورود و مصرف غذای	اخطار کتبی	اخطار کتبی+تعلیق پروانه	ابطال پروانه

			تاریخ گذشته - انبار نامناسب غذا و عدم دقت در تنظیم جیره	
9	نگهداری یا نقل و انتقال آبیان غیر مجاز	اخطار کتبی	تعلیق پروانه 3 ماه تا یکسال	اخذ جریمه + ابطال پروانه
10	تاسیس و بهره برداری مزرعه خارج از شرایط و ضوابط مندرج در پروانه و نقشه های اجرایی	اخطار کتبی	تعلیق پروانه 3 ماه تا یکسال	ابطال پروانه برای مدت یکدوره یا بیشتر
11	عدم رعایت ضوابط بهداشتی و کنترل کیفیت	اخطار کتبی	تعلیق پروانه برای مدت 6 ماه	تعلیق پروانه برای مدت یکسال + ابطال پروانه
12	نقل و انتقال یا عرضه آبیان ، مواد غذایی ، دارویی و ضایعات وزباله های آلوده به عوامل بیماری زای خطرناک ، مسری و مشترک بین انسان و دام	اخطار کتبی	تعلیق پروانه برای مدت 6 ماه	اخذ جریمه + ابطال پروانه + تعطیلی مزرعه
13	عدم اعلام بروز بیماریهای خطرناک و مسری به نزدیکترین مرجع شیلاتی	اخطار کتبی	اخذ جریمه + معرفی به مراجع قضایی	تعلیق پروانه برای مدت یکسال + ابطال پروانه
14	نگهداری و مصرف دارو و مواد شیمیایی غیر مجاز در مزرعه	اخطار کتبی	تعلیق پروانه برای مدت 3 تا 6 ماه	تعلیق پروانه برای مدت یکسال + اخذ جریمه
15	ایجاد هرگونه آلودگی که باعث بروز بیماریهای خطرناک و مسری شود	اخطار کتبی	تعلیق پروانه برای مدت 6 ماه	ابطال پروانه
16	عدم همکاری با کارشناسان در ارتباط آمار و اطلاعات و تولید و بررسی های کارشناسی	اخطار کتبی	تعلیق پروانه برای مدت 3 ماه تا یکسال	اخذ جریمه + ابطال پروانه

ضمیمه شماره 3 :

برخی تخلفات مشاهده شده در سال های اخیر که می بایست محرومیت آنها پس از تشکیل کمیته مرکزی تعیین گردد :
واگذاری و فروش پروانه های صادر شده به اشخاص حقیقی و حقوقی بدون اطلاع و موافقت شیلات استان
تجاوز به حریم منابع ملی و حریم رودخانه ها
استفاده از غذای دست ساز و غیر استاندارد در مزرعه آبی پروری
عدم بررسی و اطلاع از وضعیت سلامت بچه ماهیان وارد شده به مزرعه
تعرض به حریم مشاعات (زهکش ، کانال و جاده) در برخی مجتمع ها
عدم نصب کنتور برق اختصاصی
عدم رعایت نرخ های تعرفه بچه ماهی و تخم

عدم رعایت توزیع عادلانه آب در برخی مجتمع های آبرزی پروری
ممانعت از بازدید کارشناسان شیلاتی و عدم پاسخگویی و ارائه آمار
عدم رعایت ایمنی زیستی
ذخیره سازی آبزیان با تراکم بالا و بیش از حد معمول و بدون اخذ مجوز
بعلت وجود استخرهای خرد و معیشتی، خرده مالک بودن، مشاع بودن حق آبه کشاورزی، انحصار وراثت، اسناد مالکیت زمین
و آب، امکان صدور پروانه وجود ندارد.
آب بها و صید غیرقانونی

سایر موارد پیشنهادی :

- 1- تخلف نسبت به عدم تصفیه پساب مزارعی که تصفیه نشده، مدفوع و آلودگی و مشکلات آن به مزارع پایین دست انتقال می یابد.
- 2- ریختن زباله غیر متعارف، مخزن دارو و سموم و تلفات در خروجی پساب در طبیعت و خروجی مزرعه یا منابع طبیعی و دیگر مزارع
- 3- زیر پوشش نبردن بیمه و عدم اجرای توصیه کارشناسان برای مزارع با ریسک بالا که در چند مرحله با سیل و یا سرمازدگی و یا بیماری شایع و ... دچار شده اند
- 4- موارد کیفی مندرج در دستورالعمل شامل مقدار تراکم بالا و ... لازم است بصورت کمی شفاف شده و به دستورالعمل های فنی مشخص ارجاع شود.
- 5- قبل اعلام این دستورالعمل لازم است جلسات کارشناسی تشکیل شود بسیاری از مفاد ضمیمه 2 و 3 جنبه اجرایی ندارد و شیلات نمیتواند به آن ورود کند مثل تجاوز به حریم رودخانه یا خروج پساب به رودخانه
- 6- با توجه به تخلفات مشروحه، بایستی اعضای مهمان از امور اراضی، وزارت نیرو، محیط زیست، وزارت بهداشت، شهرداری نیز اضافه شوند.
- 7- در بند 4 ماده 39 با توجه به اینکه سازمان دامپزشکی متولی کنترل و نظارت بر بیماریها می باشد، لذا اعلام بیماریها بایستی بجای شیلات به دامپزشکی باشد.